

**Запитання та завдання до практичного заняття з курсу
«Психологія»**

для студентів I курсу факультету іноземної філології

ст.в. Ногачевська І.О.

Практичне заняття № 1.

Тема. Мислення. Інтелект

(2 год.)

Запитання для поглибленого вивчення

1. Поняття про мислення. Основні психологічні характеристики мислення як пізнавального процесу.
2. Мислення як процес та діяльність. Мисленнєві дії та операції.
3. Види мислення та їх характеристика. Форми мислення.
4. Теорії мислення в психології.
5. Розвиток мислення. Поняття інтелекту. Коефіцієнт інтелекту.

Питання для самостійного опрацювання

1. Поняття творчого мислення, його особливості та умови продуктивності.
2. Індивідуальні особливості мислення. Методи вивчення мислення.

Індивідуальні науково-дослідні завдання

1. З'ясуйте ключові поняття теми, використовуючи психологічні словники та довідники: мислення, мислительні операції, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, порівняння, конкретизація, класифікація, систематизація, поняття, судження, умовивід, процес розуміння, проблемна ситуація, наочно-дієве мислення, наочно-образне мислення, абстрактне мислення, теоретичне мислення, практичне мислення, дискурсивне мислення, інтуїтивне мислення, репродуктивне мислення, продуктивне мислення, індукція, дедукція, інтелект, рефлексія.

2. Підготуйте реферат на одну із запропонованих тем: «Походження розумових дій та операцій», «Принцип єдиного інтелекту і становлення мислення професіонала», «Особистісна зумовленість мислення», «Критичність мислення та його продуктивність», «Проблема мисленнєвих стратегій», «Формування інтелектуальної активності особистості», «Штучний інтелект очима психолога».

Питання та проблемні ситуації для контролю, самоконтролю та роздумів

1. У чому полягають особливості й основні переваги креативного мислення, порівняно з традиційним?
2. Чи збігаються поняття «мислення» та «інтелект»?

3. Яка структура інтелекту та його основна роль в життєдіяльності людини?
4. Що таке широта мислення? Глибина? Імпульсивність?
5. Яку роль відіграє в діяльності швидкість протікання мисленневих процесів?
6. Що таке рефлексивна позиція щодо задачі, яка розв'язується?

Практичне заняття № 2.

Тема. Уява

(2 год.)

Запитання для поглибленого вивчення

1. Поняття про уяву як особливу форму людської психіки.
2. Види уяви: активна, пасивна, продуктивна, репродуктивна – їх особливості. Сновидіння, галюцинації, марення як види уяви.
3. Основні функції уяви. Уява в аутотренінгах та психотерапії.
4. Розвиток уяви. Зв'язок творчості з уявою.

Питання для самостійного опрацювання

1. Фізіологічне забезпечення процесів уяви.
2. Соціальна природа уяви.
3. Індивідуальні особливості уяви.
4. Взаємодія уяви як ідеального з органічними процесами як матеріальними.

Індивідуальні науково-дослідні завдання

1. З'ясуйте ключові поняття теми, використовуючи психологічні словники та довідники: уява, пасивна уява, активна уява, відтворююча уява, творча уява, гіперболізація, схематизація, типізація, аглютинація, аналогія, творчість, фантазія, сновидіння, галюцинації, марення.

2. Підготуйте виступ на одну із тем: «Натхнення і харизма. Поняття харизматичного впливу», «Співвідношення творчості та професіоналізму», «Становлення творчої професійної діяльності», «Психологічний аналіз винахідництва», «Психологічні особливості спільної творчої діяльності».

3. У письмовій формі підготуйте відповідь на психологічну задачу:

За законом (ефектом) Рібо, перша стадія розвитку уяви починається у віці трьох років і охоплює дошкільний, підлітковий вік і юність. У цей час уява не залежить від мислення, але у зв'язку з розвитком останнього між ними складаються антагоністичні відносини. Наступна стадія відзначається послабленням ролі уяви і посиленням здатності міркувати. На третій стадії уява підкоряється мисленню, тобто в більшості людей вона занепадає і лише у деяких піднімається над мисленням, стаючи справді творчою силою.

Чи витримав цей закон перевірку в часі? Чи відповідає він даним сучасної психології уяви?

Питання та проблемні ситуації для контролю, самоконтролю та роздумів

1. Як уява впливає на фізіологічні та органічні процеси людини?
2. Які властивості уяви формують найуразливіші аспекти особистості?
3. Наведіть приклади вправ для розвитку уяви.
4. Обміркуйте твердження: «Витоком кожного великого успіху є велика зухвалість уяви».

Список рекомендованої літератури

1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas: Довідник: Пер. з нім. / Худож. Герман і Катерина фон Заальфельд; Наук. ред. пер. В.О.Васютинський / Г. Бенеш – К.: Знання-Прес, 2007. – 510с.
2. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник/ Для студ. психол. і педагог. спеціальностей. – 2-ге вид. / М.Й. Варій – К.: „Центр учбової літератури”. – 2007. – С. 308-350.
3. Загальна психологія: Підручник / [О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін.]/ – К.: Каравела, 2011. – С. 183-212.
4. Краткий психологический словарь / [под. общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского]. – 2 изд. – Ростов н/Д: изд. «Феникс», 1998. – 512с.
5. Майерс Д. Психология / Пер. с англ. И.А.Карпиков, В.А.Старовойтова; Худ. обл. М.В.Драко. / Д.Майерс. – Мн.: ООО „Попурри”, 2001. – С.364-411.
6. М’ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч.посіб. / П.А. М’ясоїд. - К.: Вища школа, 2000. - С. 278-298.
7. Немов Р.С. Психология: учеб. [для студ. высш. пед. учеб. заведений] в 3-х кн. - 4-е изд. / Р.С.Немов. – М. Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Кн.1: Общие основы психологии. – С. 217-256.
8. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л.Рубинштейн. – СПб.: Питер, 2003. – С.256-294. (Серия „Мастера психологии”).
9. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник. / Р.В.Павелків. – К.: Кондор, 2009. – 576с.
10. Психология. Учебник для гуманитарных вузов / [под общей ред. В.Н.Дружинина.]. – СПб.: Питер, 2003. – С. 189-206. (Серия „Учебник нового века”).
11. Словарь психолога-практика / [сост. С.Ю. Головин]. – 2-е изд., перераб. и доп. – Мн.: Харвест, 2003. - 976с. (Библиотека практической психологии).

Список допоміжної літератури

1. Заика Е.В. Экспериментальная психология памяти: основные методики и результаты исследований / Е.В. Заика // Практична психологія та соціальна робота. – 2002.- №9-10.- С. 10-16.
2. Хитч Г.Дж. Чем ограничивается объем рабочей памяти у детей? Теоретические и прикладные аспекты развития учебных способностей/ Г.Д.Хитч, Д.Н.Тауз, У.Хаттон // Психология обучения.- 2002.- №7.- С. 50-51.
3. Дормашев Ю.Б. Взаимодействие внимания и кратковременного запоминания: новая методика исследования/ Ю.Б.Дормашев, В.Я.Романов, Р.С.Шилко// Психологический журнал.- 2003.- Т. 24, №3.- С.72-79.
4. Лебедев А.Н. (Л.П.) О зависимости объема памяти от размера алфавита стимулов/ А.Н.Лебедев, Л.П.Бычкова, Н.А.Скопинцева, Н.Б.Руманова// Психологический журнал.- 2003.- Т. 24, №3.- С.80-87.
5. Лебедев С.В. Стимульные ряды для методик изучения слухоречевой памяти: новая разработка / С.В. Лебедев // Вестник Московского университета. Серия 14. Психология.- М., 2003.- № 4.- С.64-73.
6. Кисіль С.Г. Пам'ять у структурі особистості/ С.Г.Кисіль // Педагогіка і психологія. Вісник Академії педагогічних наук.- 2002.- №1-2.- С. 20-25.
7. Заика Е.В. Память: ее развитие и совершенствование/ Е.В.Заика// Практична психологія та соціальна робота.- 2003.- №8.- С.39-45.
8. Мещеряков Б.Г. П.И.Зинченко и психология памяти: (К 100-летию со дня рождения ученого) / Б.Г.Мещеряков, П.И.Зинченко// Вопросы психологии.- 2003.- №4.- С. 84-104.
9. Керцель Д. На визуальную кратковременную память влияет гаптическое восприятие/ Д. Керцель // Психология обучения.- 2002.- №12.- С. 21-23.